

Ο λόγος της τηλεόρασης

Κύριε διευθυντά

Ο λόγος της τηλεόρασης πρέπει να νοείται και να εκλαμβάνεται ως μία αξία (δέσμευση) απέναντι στον στοχαζόμενο άνθρωπο - τηλεθεατή. Ο λόγος μοιάζει με ένα συμβολισμό, που προσπαθεί να φέρει στην επιφάνεια ό,τι βρίσκεται ακόμη στο υποσυνείδητο. Διά του λόγου η τηλεόραση αυτοδεσμεύεται να παρουσιάζει «αντικειμενικά» (άρθρ. 15

παρ. 2 Συντάγματος) την ενεστώσα μείζονα πραγματικότητα, αλλά και την ιδιαιτερότητά της, με τρόπο πλήρη, ακριβή και σαφή. Αποφεύγοντας συγχρόνως τον λαϊκισμό, ο οποίος όχι σπάνια χαρακτηρίζει την τηλεοπτική μας πραγματικότητα. Η εφημερίδα σας έχει άλλωστε αναφερθεί σε κύριο άρθρο της (27-28.10.2012) στη «σύγχρονη τηλεοπτική μας δημοκρατία», με προφανώς απαξιωτική έννοια.

Ο λόγος της τηλεόρασης υπόκειται σε μια δεοντολογία και χαρακτηρίζεται ως το σημείο αναφοράς μιας «αυτονομίας», η οποία καθιστά την πληροφόρηση και την επικοινωνία γενικότερα μια συνειδητή πράξη. Έτσι, ο άνθρωπος - τηλεθεατής μπορεί να αποκτήσει μια «αυτογνωσία», χάρη σε ένα λόγο που θα απεκδύεται το επιφανειακά εφήμερο και θα προσανατολίζεται στην αφύπνισή του για πράγματα που, εκ πρώτης όψεως, δεν είναι ορατά.

Η αφύπνιση του τηλεθεατή για την αποδέσμευσή του από τον «λόγο» της «μαζικής» επικοινωνίας εξηγείται αν θεωρήσουμε ότι η τηλεόραση δεν αποτελεί «προέκταση» του ανθρώπου, όπως προέβλεψε ο Καναδός κοινωνιολόγος και θεωρητικός της επικοινωνίας Μάρσαλ Μακ Λούαν. Ο συμβολισμός του λόγου της τηλεόρασης έγκειται στην υπέρβαση του αισθήματος «ανεπάρκειας» του τηλεθεατή, και η τηλεόραση, ως μέσο μετάδοσης λόγου (άρ. 15 παρ. 1 Συντάγματος) οδηγεί τον στοχαζόμενο τηλεθεατή σε μια μορφή «γνώσης», ανασκώνοντας το πέπλο της «άγνοιας». Μπροστά στην επιρροή της τηλεόρασης –σε όποιον βαθμό δεχθούμε ότι αυτή υπάρχει– εναντιώνονται η λογική και η διαλεκτική του ανθρωπισμού, απόρροια μιας επικοινωνίας που θα κυριαρχείται από τον λόγο των πραγμάτων. Η ηθική, η οποία πρέπει να διέπει την τηλεόραση, οφείλει να συναντάται με την κουλτούρα του λόγου της, η οποία αποτελεί και τον λόγο ύπαρξης του μέσου αυτού.

ΝΙΚΟΣ ΑΝΔΡΟΥΤΣΟΠΟΥΛΟΣ

Αθήνα